

Между това на 10 януарий 1595 г. дубровничанинът *Павелъ Джорджичъ* подаль на князь Зигмундъ едно подробно изложение за положението на българитѣ, съ което той билъ добре запознатъ отъ 15-годишното си пребиваване въ страната имъ. Въ тоя документъ той подбуждалъ воеводата да използва недоволството на българитѣ и да завоюва тази прекрасна страна, като му предложилъ своитѣ услуги. Българитѣ, пише той, сж гордѣ и благороденъ народъ, който не търпи несправедливости и съ смъртъ отмъщава за обида; на турцитѣ тѣ сж врагове, съ гърцитѣ сжщо не сж добре, а съ дубровничанитѣ, поради близостта въ езицитѣ, търговскитѣ сношения и много роднински връзки сж въ тѣсни приятелски отношения. Още въ 1580 г. положението на християнитѣ било твърде щастливо; обаче, само следъ 10 години, поради притѣсненията отъ страна на еничеритѣ, които на тъппи залѣли селата, и на спахиитѣ, поради тежкитѣ данъци и нечуванитѣ зулуми отъ страна на минаващи войски, всичко се промѣнило на Балканския полуостровъ. Българитѣ съ нетърпение очакватъ настѣпването на християнскитѣ войски и сж готови да изколятъ всички турци въ страната си. Въ Дунавска България Джорджичъ се надѣвалъ да събере до 25,000 храбри воители; албанскитѣ колонии около Търново могли да извадятъ до 7,000 добри въоръжени конници.

Баторий възприелъ предложението на Джорджича. Самъ Джорджичъ повдигналъ възстание въ Варна, Провадия и Шуменъ, когато пъкъ Соркочевичи (Sorgho), знаменито дубровнишко семейство, действували въ Търново и Русчукъ. И наистина, въ 1595 г. революцията избухнала; центърътъ ѝ билъ въ Търново. За царъ билъ провъзгласенъ единъ мнимъ потомъкъ на Шишмана III. Отъ друга страна, 2,000 хайдутѣ заедно съ единъ отрядъ сърби нападнали неочаквано главния градъ на Румелия София и го разграбили. Още въ 1594 г. бѣха възстанали банатскитѣ сърби и завзели нѣкои отъ тамошнитѣ крепости. Въ Албания и Македония господствувалъ голѣмъ кипежъ на духоветѣ. Но на българското възстание билъ скоро туренъ край съ приближаването на великия везиръ Синанъ паша съ голѣма войска и съ опитността въ военното дѣло на мѣстнитѣ жители-турци. Шишмановиятъ потомъкъ съ привърженицитѣ си се спасилъ въ Русия. Пашата, за да сплаши сърбитѣ, заповѣдалъ да пренесатъ мощитѣ на св. Сава отъ Милешевски манастиръ въ Бѣлградъ и тамъ да ги изгорятъ на Врчаръ.

На 23 августъ 1595 г. Синанъ паша миналъ Дунава при Гюргево, и на следния день се ударилъ съ войската на Михаила въ горитѣ и блатата при *Калугерени*. Турцитѣ били разбити, но християнитѣ, по липса на сили, не могли да извлѣкатъ полза отъ победата си. Михаилъ се върналъ къмъ Карпатитѣ. Синанъ го преследвалъ до Търговище, гдето решилъ да изчака кримскитѣ татари; последнитѣ, обаче, били задържани отъ война съ Русия. Най-после, презъ есента Зигмундъ, дотогава задържанъ отъ нападението на поляцитѣ на Молдова, пристигналъ въ Михайловия лагеръ съ 52,000 души. Търговище, Букурещъ и Гюргево отново били превзети отъ християнитѣ и на Синана било нанесено силно поражение при обратното преминаване на Дунава. Зигмундъ се прославилъ както Хуниядъ или Скандербегъ. Обаче, да се продължи войната не стигало време и на 31 октомврий трансилванцитѣ се завърнали у дома си. На следната година хайдутитѣ на Михаила наново преминали Дунава, превзели неочаквано Плѣвень, пленили тамъ семейството на богатия помакъ Михаилъ-Оглу, комуто откупването му струвало много пари. Избухналиятъ тогава кървавъ бунтъ на Сикуловци, нещастната битка съ поляцитѣ и забърканитѣ работи на западъ лишили Зигмунда отъ възможность да продължава войната. Надеждитѣ на раята останали